

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Bass László (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. felperes neve, címe) I. rendű, (II.r. felperes neve, címe) II. rendű, (III.r. felperes neve, címe) III. rendű, (IV.r. felperes neve, címe) IV. rendű, (V.r. felperes neve, címe) V. rendű, (VI.r. felperes neve, címe) VI. rendű, (VII.r. felperes neve, címe) VII. rendű, (VIII.r. felperes neve, címe) VIII. rendű, (IX.r. felperes neve, címe) IX. rendű felpereseknek a dr. Horváth Antal (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. december 17. napján kelt, 26.P.23.360/2008/3. számú ítélete ellen az alperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy az alperes 15 napon belül köteles elégtételt nyújtani a felpereseknek.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek 180.000 (száznolcvanezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek a ... Rendőr-főkapitányság rendőrei, akiknek képmását a ... és ... napján a ... óra ... perckor sugárzott híradóiban hozzájárulásuk nélkül bemutatta. A felperesek kereseti kérelmükben a képmás védelméhez fűződő személyiségi joguk megsértésének megállapítását, az alperes további jogsértéstől történő eltiltását, elégtétel adásra, a jogsértés elismerésére és bocsánatkérés kifejezésére kötelezését kérték.

Az alperes a kereset elutasítása iránti kérelmét azzal indokolta, hogy a felperesek közszereplők, feladatuk során közhatalmi funkciót látnak el, ezért nem volt szükség hozzájáruló nyilatkozatukra a fényképfelvételek közzététele során.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a 26.P.25.452/2007/3. számú bírósági meghagyást hatályában fenntartotta, amelyben megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesek képmáshoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa a ... csatornán ... és ... napján a ... című hírműsorában a felperesek képmását felismerhetően a hozzájárulásuk nélkül közzétette.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy magánlevél formájában a jogsértés tényét ismerje el az alperesek (helyesen a felperesek) felé bocsánatkérésének kifejezése mellett.

Kötelezte az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 21.000 forint le nem rótt kereseti illetéket, továbbá 15 napon belül a felpereseknek 360.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felperesek keresete alapos. Hivatkozott a Ptk. 75. § (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 80. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra.

Kifejtette, hogy közszereplő az a természetes személy, aki a társadalom jelentősebb számú tagját erkölcsi és- vagy anyagi értelemben befolyásolja, amely önálló tevékenység eredménye. A parancsot teljesítő rendőrök közszereplőnek nem tekinthetők, tevékenységük függ előljáróik utasításától, így a rendőr egyszemélyi tevékenysége közszereplői jelleget nem hordoz.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság arra az álláspontra jutott, hogy az alperes nem hivatkozhatott eredménnyel a felperesek közszereplői mivoltára, illetve arra, hogy szükségtelen volt a hozzájáruló nyilatkozatok beszerzése.

Külön hozzájáruló nyilatkozat létét az alperes nem tudta igazolni, ezért erre tekintettel az elsőfokú bíróság a Pp. 136. § (2) bekezdése alapján kibocsátott bírósági meghagyást hatályában fenntartotta a Ptk. 84. § (1) bekezdése alapján a jogsértés tényét megállapítva, továbbá alkalmazva az objektív jogkövetkezményeket is.

A perköltség viselése tekintetében visszautalt a bírósági meghagyásban foglaltakra.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a bírósági meghagyás hatályon kívül helyezését, a felperesek keresetének elutasítását és perköltségben való marasztalásukat kérte.

Előadta, a felperesek a ... Rendőr-főkapitányság fegyveres állományú tagjai a ..., illetve a ... központi épületénél teljesítettek szolgálatot és közhatalmuk gyakorlása során szolgálatteljesítés közben ábrázolták őket.

A Ptk. 80. § (2) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a szolgálatot teljesítő rendőr felperesek közfeladat ellátása céljából voltak jelen a rendezvényen, mivel a rend fenntartása közérdek, ennek ellátása pedig közfeladat. Ismertette a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1) bekezdésében foglaltakat, valamint több eseti döntésre is hivatkozott.

Kiemelte, hogy a 2003. évi III. törvény a közszereplő fogalmát a személyiségi jogokra vonatkozó szabályozás céljából definiálta, ezért ezt általános érvennyel is irányadónak kell tekinteni.

A rendőrség közhatalmat gyakorló szervezet, a rendőrség kötelékébe tartozó személyek közhatalmi tevékenységet folytató személyek. A rendőri vezetők parancsait a szolgálatot teljesítő, intézkedő közrendőrök hajtják végre, nem magánszemélyként járnak el, egyenruhában közhatalmat gyakorolnak, közfeladatot látnak el.

Mivel a felperesek közfeladatot láttak el, ezért képmásuk hozzájárulásuk nélkül is nyilvánosságra hozható volt. Kiemelte, hogy a felperesek önként léptek a rendőrség kötelékébe, tisztában voltak azzal, hogy milyen feladatokat látnak el, milyen funkciókat gyakorolnak, így tevékenységükkel összefüggésben a nyilvánosságra lépés körében az önkéntesség is fennáll részükről.

A felperesek ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltségben való marasztalását kérték.

Kifejtették, a munkájukat végző közrendőrök még nyilvános eseményeken történő szolgálatteljesítés során sem tekinthetők olyan személynek, amely az általános személyiségvédelmet szolgáló tiltó norma alóli kivétel alkalmazási körébe tartozna. A jogszabály sem a nyilvános közszereplést, sem a közszereplő fogalmát nem határozza meg és a bírói gyakorlat nem az adott személy társadalmi státuszát, hanem a szereplés motívumát és funkcióját tartja elsődlegesnek, tehát nem a nyilvános megjelenés tényéhez, hanem annak céljához, rendeltetéséhez köti a közszereplői mivoltot.

A 2003. évi III. törvény nem a nyilvános közszereplést, hanem a közszereplő fogalmát határozta meg, így ez a rendelkezés sem a jogszabály preambulumban kifejtett jogalkotói szándék alapján, sem az általános magánjogi anyagjogként funkcionáló Ptk. által meghatározott személyiségi jogok, illetve képmáshoz való jog általános korlátozása - a Ptk. 80. § (2) bekezdése - szempontjából nem alkalmazható.

Hivatkozott a törvényhez fűzött általános indoklásra, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy nem a per tárgyát képező általánosan érvényesülő személyiségi jogok korlátait kívánták szabályozni, emiatt a speciálisan érvényesülő fogalom meghatározás sem alkalmazható a jogszabály hatóköréből és a hatályából önkényesen kiemelve az általános jogi jelenségek értelmezése során.

Megítélésük szerint képmásuk kitakarásával is megfelelő lett volna a rendőri munkáról való tájékoztatás, és alkalmas lett volna a rendőri munka jogszerűségének és szakszerűségének ellenőrzésére is.

Sem az alperes által hivatkozott jogszabály rendszertani értelmezése, sem a törvény fogalom meghatározása, sem a múlt idejű szóhasználat és egyéb rendelkezés nem tartalmaz a Ptk. 1. § (1) bekezdés második mondata alapján olyan háttérjogszabályra utaló normát, amely lex specialis-ként lenne értelmezhető.

Tekintettel arra, hogy sem az Alkotmánybírósági határozatok, sem a jogszabály a nyilvános közszereplés definícióját nem határozzák meg, az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta az állandó bírói gyakorlatot abban a tekintetben, hogy e

minőség meghatározásakor a nyilvános megjelentetést nem a megjelenés tényéhez, hanem a megjelenés céljához és rendeltetéséhez kötötte.

Az állandósult bírói gyakorlat szerint az tekinthető közszereplőnek, aki egyrészt a nyilvános közszereplés igényével lép fel, másrészt fellépése alkalmas a társadalom egésze vagy egy része véleményének, illetve egzisztenciájának befolyásolására. Nyilvánvalóan a feladatukat teljesítő közrendőrök esetén ezek az ismérvek nem állnak fenn.

Az 1996. évi XLIII. törvényre hivatkozással kiemelte, hogy a rendőri hivatásnak és szolgálati viszonyának nem szükségszerű velejárója vagy immanens eleme a nyilvánosság előtti megjelenés. Ezen túl az intézkedő rendőr parancsot teljesít, annak végrehajtásával kapcsolatban mérlegelésre nincs lehetősége, és arra sem, hogy kifejezett nyilatkozatot tegyen a sajtó jelenlétében képmása esetleges felhasználásáról.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése, döntése is helytálló, azzal a másodfokú bíróság egyetértett.

Az első fokú ítéletben a perbeli esetre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, az Alkotmánybíróság határozata részletesen ismertetésre került, ezért azokra a másodfokú bíróság csak visszautal.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel azt emeli ki, hogy a képmással való rendelkezési jog kizárólagos, amely általánosságban azt jelenti, hogy a képmást az ábrázolt személy hozzájárulásával lehet nyilvánosságra hozni és az engedélynek megfelelő körben lehet felhasználni.

Az általános rendelkezés alól kivételt jelent a Ptk. 80. § (2) bekezdésében írt nyilvános közszereplés, amely lehetőséget ad a képmás érintett személy hozzájárulása nélküli nyilvánosságra hozatalára.

Közszereplésnek az a megnyilvánulás minősül, amely befolyással bír a társadalom szűkebb vagy tágabb életére, kihatással van a helyi vagy országos viszonyok alakulására, a kisebb vagy nagyobb közösségek életére, érdeklődésére, szokásaira.

A Fővárosi Ítéltábla - egyezően az elsőfokú bíróság álláspontjával is - azt állapította meg, hogy a szolgálatban, hivatalos személyként rendőrségi akcióban részt vevő személyek (rendőrök) nem tekinthetők közszereplőknek a közterületen foganatosított intézkedésük és munkájuk elvégzése során sem annak ellenére, hogy tevékenységüket adott esetben a nyilvánosság előtt, közterületen végzik (Pfv.IV.21.368/1999.), figyelemmel arra is, hogy munkaköri kötelezettségüket teljesítve, parancsra látják el feladataikat. Ebből következően a felperesek képmásának közzétételéhez szükséges a hozzájárulásuk.

A sajtót - ezen belül az alperest is - természetesen megilleti a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságának a joga, azonban ezek gyakorlása nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével. Így ha a sajtó más képmását az érintett személy hozzájárulása hiányában hozza nyilvánosságra, a sajtószabadság gyakorlása a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 3. § (1) bekezdésébe ütközik és sérti a Ptk. 80. §-ának (1) bekezdésében védett személyhez fűződő jogot.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint megállapítható volt, hogy a felperesek nem minősülnek közszereplőnek, így a személyük beazonosítására alkalmas felvétel készítéséhez és annak nyilvánosságra hozatalához hozzájáruló nyilatkozatra lett volna szükség, s mivel ilyennel az alperes nem rendelkezett, ezért jogsértést követett el.

A másodfokú bíróság a fentiekben kifejtettek és a Pp. 253. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra is.

Budapest, 2009. június 25.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő